

Föreskrift om planen för egenkontroll för privat socialservice och offentlig äldreomsorg: innehåll, uppgörande och uppföljning

Bemyndigande

Lagen om privat socialservice (922/2011), 6 §

Lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012), 23 §

Målgrupper

Producenter av privat socialservice och offentliga aktörer som producerar socialvårdstjänster för äldre.

Giltighetstid

Föreskriften träder i kraft den 1 januari 2015 och gäller tills vidare.

Med denna föreskrift upphävs den föreskrift som Valvira utfärdat 10.2.2012, Dnr 7754/03.03/2011.

Innehåll

1	Tillämpningsområde	3
2	Definitioner	3
3	Uppgörande av planen för egenkontroll	4
4	Innehållet i planen för egenkontroll	4
4.1	Uppgifter om verksamhetsenheten	4
4.1.1	Basuppgifter om verksamhetsenheten	4
4.1.2	Verksamhetsidé, värderingar och verksamhetsprinciper	4
4.1.3	Riskhantering	4
4.2	Klientens ställning och rättigheter	5
4.2.1	Vård- och serviceplan	5
4.2.2	Bemötandet av klienten	5
4.2.3	Klientens delaktighet	5
4.2.4	Klientens rättsskydd	6
4.3	Egenkontroll av serviceinnehållet	6
4.3.1	Verksamhet som främjar välbefinnande, rehabilitering och tillväxt	6
4.3.2	Näring	6
4.3.3	Hygienpraxis	6
4.3.4	Hälso- och sjukvård	6
4.3.5	Läkemedelsbehandling	7
4.3.6	Samarbete med olika aktörer	7
4.4	Klientsäkerhet	7
4.4.1	Personalen	7
4.4.2	Lokaler	7
4.4.3	Tekniska lösningar	8
4.4.4	Produkter och utrustning för hälsovård	8
4.5	Behandling av klient- och patientuppgifter	8
5	Uppföljning av planen för egenkontroll	8
6	Handledning och rådgivning	9

1 Tillämpningsområde

Denna föreskrift gäller all privat socialservice som avses i lagen om privat socialservice (922/2011) samt sådana socialvårdstjänster för äldre som produceras av en kommun eller ett samarbetsområde och om avses i 2 § i lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012). Föreskriften tillämpas också på privat barndagvård enligt lagen om barndagvård (36/1973) inklusive privat familjedagvård. Denna föreskrift tillämpas inte på sådana offentliga eller privata hälso- och sjukvårdstjänster om vilka det finns särskilda bestämmelser om egenkontroll och planering av kvalitetsledningen och patientsäkerheten.

Med privat socialservice avses de former av socialservice som nämns i 17 § i socialvårdslagen (710/1982) och i anslutning till ordnandet av dessa den professionella handledning och rådgivning inom det sociala området som en enskild person, en sammanslutning eller en stiftelse eller ett afärsföretag bildat av ett offentligt samfund producerar mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning. Föreskriften gäller både tillstånds- och anmälningspliktig socialservice.

Offentliga tjänster för äldre innefattar de tjänster som avses i socialvårdslagen (710/1982), hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010), lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987), lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977), lagen om missbrukarvård (41/1986) samt mentalvårdslagen (1116/1990), då dessa tillhandahålls för äldre personer.

2 Definitioner

Med egenkontroll avses åtgärder för säkerställande av kvaliteten och klientsäkerheten som serviceproducenten vidtar på eget initiativ så att verksamheten uppfyller dels de kvalitetskrav som ställs i lagstiftning och tillståndsvillkor, dels de kvalitetskrav som serviceproducenten själv ställer på sin egen verksamhet. Egenkontrollen utgör en del av verksamhetsenhetens kvalitetsledning och bygger på riskhantering.

Med plan för egenkontroll avses en beskrivning av verksamhetsenhetens processer och rutiner och dokumentering som ska säkerställa och förbättra servicekvaliteten och klientsäkerheten.

Med verksamhetsenhet avses en funktionell helhet som tillhandahåller socialservice eller hälso- och sjukvårdstjänster i lokaler som är utrustade för detta syfte eller i klientens hem.

Med riskhantering avses systematisk definition av och beredskap för negativa händelser som får betydande konsekvenser. Genom riskhanteringen säkerställs att organisationen har tillräckligt med kunskap om de risker som är förknippade med verksamheten, aktörerna och omvärlden. Enhet-

en har gemensamt överenskomna förfaranden för hur riskerna ska förebyggas och skadliga händelser och skador åtgärdas.

3 Uppgörande av planen för egenkontroll

Planen för egenkontroll ska utarbetas i samarbete mellan verksamhetsenhetens ledning och personalen.

En uppdaterad enhetsspecifik plan för egenkontroll ska finnas till allmänt påseende vid verksamhetsenheten så att klienterna, deras anhöriga och alla som är intresserade av enhetens egenkontroll kan läsa den utan att separat behöva begära detta.

En ny serviceproducent ska utarbeta en plan för egenkontroll inom sex månader från det att den nya enheten har inlett sin verksamhet.

4 Innehållet i planen för egenkontroll

4.1 Uppgifter om verksamhetsenheten

4.1.1 Basuppgifter om verksamhetsenheten

I planen för egenkontroll ska antecknas namnet på den verksamhetsenhet vars verksamhet planen för egenkontroll gäller, FO-numret, serviceproducentens namn och namnet på den chef som ansvarar för verksamheten samt verksamhetsenhetens adress och kontaktuppgifter.

I fråga om privata tillståndspliktiga verksamhetsenheter ska det i planen för egenkontroll antecknas för vilken service tillståndet har beviljats och när det giltiga tillståndet har beviljats. För anmälningspliktig verksamhet ska även tidpunkten för beslut om anmälan/registrering anges.

Av planen för egenkontroll ska framgå vilka tjänster och serviceenheter som produceras vid verksamhetsenheten samt antalet klientplatser.

I planen för egenkontroll anges vilka tjänster som upphandlas som underleveranser och vem som producerar dessa. Planen för egenkontroll ska innehålla en beskrivning av det förfarande genom vilket det säkerställs att service som skaffas av underleverantörer motsvarar de krav på innehåll, kvalitet och klientsäkerhet som ställs på dem.

4.1.2 Verksamhetsidé, värderingar och verksamhetsprinciper

Av planen för egenkontroll ska framgå enhetens verksamhetsidé samt vilka värderingar och principer som styr verksamheten.

4.1.3 Riskhantering

Riskhanteringen omfattar alla delområden inom egenkontrollen. Planen för egenkontroll ska redogöra för hur riskhanteringen vid verksamhetsenheten

ska genomföras och hur den information om kvalitetsavvikelser och farliga situationer som erhållits genom en riskbedömning ska behandlas och dokumenteras. Planen för egenkontroll ska också innehålla en beskrivning av hur korrigerande åtgärder genomförs.

Av planen för egenkontroll ska framgå hur personalen och andra samarbetspartner ska informeras om ändringar som gäller verksamheten.

4.2 Klientens ställning och rättigheter

4.2.1 Vård- och serviceplan

I planen för egenkontroll ska antecknas hur service-, vård- eller rehabiliteringsplanerna ska utarbetas vid verksamhetsenheten och hur klienternas åsikter och önskemål beaktas i dessa. Av planen ska framgå hur man vid behov hör klientens lagliga före-trädare, anhöriga eller någon annan närstående i planeringen och uppföljningen av servicen.

Vidare ska det anges i planen för egenkontroll på vilket sätt det säkerställs att personalen handlar i enlighet med vård- och serviceplanerna och hur verkställandet och uppdateringen av planerna uppföljs.

4.2.2 Bemötandet av klienten

Planen för egenkontroll ska redogöra för hur klienternas självbestämmanderätt stärks vid enheten.

I planen för egenkontroll ska anges enligt vilka principer klienternas självbestämmanderätt kan begränsas.

Av planen för egenkontroll ska framgå på vilket sätt det säkerställs vid enheten att klienterna blir sakligt bemötta och vad man gör om man observerar att en klient har blivit osakligt bemött.

I planen för egenkontroll ska anges hur en skadlig händelse eller farlig situation som drabbat en klient tas upp med klienten och vid behov med hans eller hennes anhöriga eller någon annan närstående.

4.2.3 Klientens delaktighet

Planen för egenkontroll ska innehålla information om hur klienterna och deras anhöriga eller andra närstående deltar i utvecklingen av egenkontrollen och kvaliteten vid enheten.

I planen ska antecknas hur man vid enheten samlar in respons om tjänsternas innehåll, kvalitet, tillräcklighet och klientsäkerhet, hur responsen behandlas och hur den utnyttjas i utvecklingen av verksamheten.

4.2.4 Klientens rättsskydd

Av planen för egenkontroll ska framgå till vilken instans anmärkningar ska riktas och kontaktuppgifterna till denna. Planen ska innehålla kontaktuppgifterna till socialombudsmannen och konsumentrådgivaren och information om vilka tjänster dessa erbjuder.

I planen för egenkontroll ska antecknas en målsatt tid inom vilken anmärkningar ska behandlas samt en beskrivning av hur anmärkningar om servicen, beslut som gäller klagan och andra tillsynsbeslut behandlas och hur utfärdade beslut beaktas i utvecklingen av verksamheten.

4.3 Egenkontroll av serviceinnehållet

Nedan anges vilka tjänster och delområden inom vården, om dessa ingår i servicen, som åtminstone ska behandlas i planen för egenkontroll.

4.3.1 Verksamhet som främjar välbefinnande, rehabilitering och tillväxt

Planen för egenkontroll ska innehålla en beskrivning av principerna för sådan service och omsorg som främjar klienternas fysiska, psykiska, kognitiva och sociala funktionsförmåga och välbefinnande samt av praxis som stödjer dessa.

Av planen för egenkontroll ska framgå på vilket sätt man vid verksamhetsenheten följer upp hur de mål gällande daglig motion, vistelse utomhus, rehabilitering och rehabiliterande verksamhet som anges i klienternas vård- och serviceplan uppfylls.

4.3.2 Näring

Planen för egenkontroll ska redogöra för hur man inom egenkontrollen övervakar att klienterna får i sig tillräckligt med näring och vätska av tillräckligt hög kvalitet.

4.3.3 Hygienpraxis

I planen för egenkontroll ska antecknas hur den allmänna hygiennivån vid enheten följs upp och hur man säkerställer att en hygienpraxis som uppfyller klienternas behov tillämpas enligt givna anvisningar och klienternas vård- och serviceplaner.

4.3.4 Hälso- och sjukvård

Av planen för egenkontroll ska framgå på vilket sätt det säkerställs att de anvisningar gällande klienternas tandvård, icke-brådslande och brådslande sjukvård samt plötsliga dödsfall som sammanställts för verksamhetsenheten iakttas.

Planen för egenkontroll ska redogöra för hur kroniskt sjuka klienters hälsa främjas och följs upp.

I planen för egenkontroll ska anges vem eller vilka som ansvarar för klienternas hälso- och sjukvård vid enheten.

4.3.5 Läkemedelsbehandling

I planen för egenkontroll ska införas aktuella uppgifter om den som svarar för läkemedelsbehandlingen och en beskrivning av hur verksamhetsenhetens plan för läkemedelsbehandling uppdateras och följs upp.

4.3.6 Samarbete med olika aktörer

I planen för egenkontroll ska antecknas hur samarbetet och kommunikationen med de andra tillhandahållarna av social- och hälsovårdstjänster som ingår i klientens samlade service genomförs.

4.4 Klientssäkerhet

Av planen för egenkontroll ska framgå hur man samarbetar med andra säkerhetsansvariga myndigheter och aktörer.

4.4.1 Personalen

I planen för egenkontroll ska antecknas hur många anställda som ingår i vård- och omsorgspersonalen, personalens struktur och principerna för användning av vikarier. Dessutom ska det antecknas på vilket sätt personalresursernas tillräcklighet säkerställs.

Planen för egenkontroll ska innehålla principerna för rekrytering av personal och en beskrivning av det förfarande som tillämpas för att kontrollera att särskilt personer som arbetar i klienternas hem och med barn är lämpliga för sina uppgifter.

Planen för egenkontroll ska redogöra för hur vårdpersonalen och studerande och andra personer som deltar i vårdarbetet vid verksamhetsenheten inskolats i klientarbetet, behandlingen av klientuppgifter och data-skyddsfrågor samt genomförandet av egenkontrollen.

Av planen för egenkontroll ska framgå vilka principer och vilken praxis som gäller för personalens fortbildning.

4.4.2 Lokaler

I planen för egenkontroll ska finnas en beskrivning av de lokaler som används för verksamheten och av principerna för hur de används.

Planen för egenkontroll ska innehålla en beskrivning av vilka rutiner som följs vid städning och tvätt av linne och kläder.

4.4.3 Tekniska lösningar

Planen för egenkontroll ska innehålla en beskrivning av dels de passerkontrollsystem och andra system som används vid verksamhetsenheten för att trygga klienternas och personalens säkerhet eller för att genomföra servicen, dels principerna för användningen av dessa.

Av planen för egenkontroll ska framgå namnet på en ansvarsperson och en beskrivning över hur man säkerställer funktionsdugligheten hos klienternas personliga personsökar- eller larmapparater och rutinerna som gäller för att reagera på larm.

4.4.4 Produkter och utrustning för hälsovård

I planen för egenkontroll ska införas namnet på och kontaktinformationen till den person som svarar för säkerheten i anslutning till produkterna och utrustningen för hälsovård och för anmälan om riskhändelser.

Av planen för egenkontroll ska framgå på vilket sätt man säkerställer att anskaffningen, användarhandledningen och servicen av de hjälpmedel som klienterna behöver sköts ändamålsenligt.

4.5 Behandling av klient- och patientuppgifter

Den dataskyddsansvariga personens namn och kontaktinformation ska antecknas i planen för egenkontroll.

I planen för egenkontroll ska antecknas på vilket sätt det säkerställs att man vid verksamhetsenheten följer lagstiftningen om dataskydd och behandling av personuppgifter samt för enheten utarbetade anvisningar och myndighetsföreskrifter om registrering av klient- och patientuppgifter.

5 Uppföljning av planen för egenkontroll

Planen för egenkontroll ska uppdateras när det sker ändringar i verksamheten som anknyter till servicens kvalitet och klientsäkerheten.

Privata serviceproducenter ska förvara alla handlingar om egenkontroll i 7 år. Offentliga serviceproducenter ska förvara sina egenkontrollshandlingar på det sätt som förutsätts i den arkivbildningsplan som utarbetats för kommunen.

Planen för egenkontroll godkänns och fastställs av den direktör som ansvarar för verksamheten.

Planen för egenkontroll ska på begäran tillställas en myndighet.

Om tillsynsmyndigheten observerar brister i planen för egenkontroll kan tillsynsmyndigheten yrka på att planen ska kompletteras, korrigeras eller ändras.

6 Handledning och rådgivning

Valvira ger handledning och råd i tillämpningen av denna föreskrift.

Överdirektörens ställföreträdare
Direktör

Katariina Rautalahti

Jurist

Riitta Husso